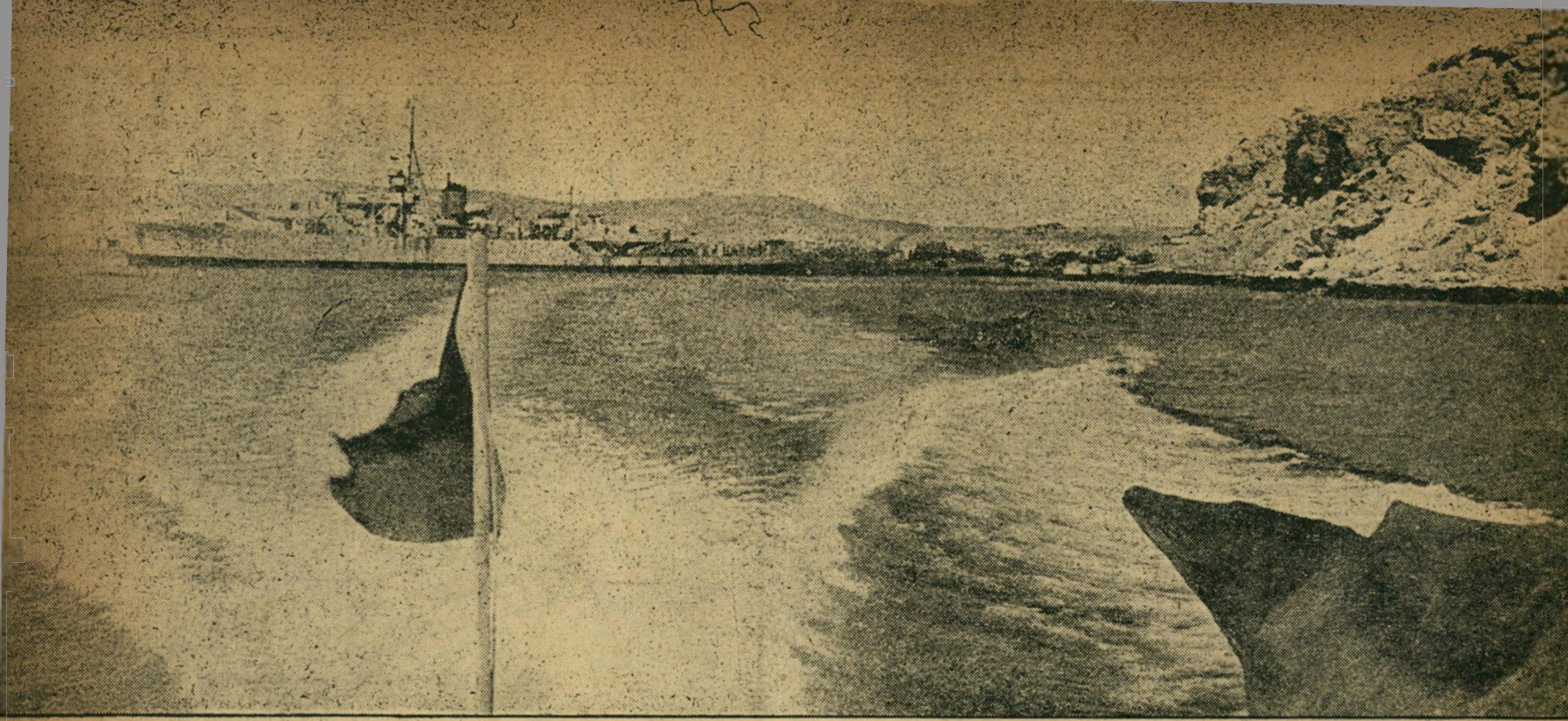

מבט אחרון: כך נראתה הכניסה אל מיפרץ שלמה, סירת טורפדו של חיל חים, כשבמרכז מתנופף דגל חיל אח"י מיונק, כשירכתיה קשורים למזח, טוענת על ביום האחרון לפני הפינוי. התמונה צולמה מעל סיפון הים ומימין ניצב תותח מכוסה ברזנט. ברקע נראית סיפונה את הציוד האחרון, אותו תוביל לנמל אילת.

על שום מחנה צבאי בקירבת העיר. הם התרכזו במיוחד על מחנה עבסיה הענקי. כאשר התברר כי האנגלים והצרפתים ינחתו בפורט סעיד, עליית על הרכבת הראשונה לאימפריה. למזל, אחרתי. כאשר הגעתי לאימפריה, כבר אי אפשר היה להמשיך, כי צבאות הפלישה היו בפורט סעיד. מי יודע מה היה קורה לי אילו הייתי מגיע לשם לפני הפלישה, עם כל הפצצות שהוטחו על הרובע הערבי?

דויד בישאעי נכנס לפורט סעיד ביום שפונתה עליית הבריטים והצרפתים. רובעים שלמים היו הרוסים לגמרי, בעיקר מהפגזות הישירה של אניות המלחמה הבריטיות-צרפתיות. הוא סיפר בהתלהבות על הרגע בו הועף פסל פרדינאנד דהילסמס, עליית חבלי הצבא המצרי. ומה בקשר לישראל? מה חושבים במצרים על כיבוש סיני בידי צה"ל?

"ההמון לא מבין שום דבר. מה שאומרים לו, הוא מאמין. אבל מי שקצת חושב, יודע שהיה מפקד מחסירה. וזה מחייב את עבד אלנאצר להיראות מקימליה. לכן הוא גם איננו יכול לעשות כל ויתור כלפי ישראל. הוא יודע שאם ירשה לאניות ישראליות לעבור בטוואן או דרך המצרים האלה — יהיה זה הסוף שלו כמנהיג ערבי. והעתונאי ומצרי מוסיף: "מיד כשאנאמור כאן, אחזור לאזור הסואץ. שם תיפתח החזית החדשה."

האם הוא רואה פתרון כלשהו באופק? "ביני ובינך, הוא מודה, "זה לא יכול להימשך כך. הרי אנחנו שנינו עתונאים ומותר לנו לדבר בלי להתרגש. אני בטוח כי בעתיד תהיה מצרים מוכנה לבוא לידי הסכם עם ישראל. אני לא יודע אם או יהיה עבד אלנאצר בשלטון; אבל זהו תהליך שמוכרח להתבצע. אני יודע שרוב הנוצרים במצרים חושבים כך."

תוך כדי שירה, חזרנו למרפסת בניין המפקדה. אחד הצלמים לחש לי כי כל רגע עומד להגיע הרמטכ"ל, לפגישה קצרה עם אנשי האו"ם. אחרי הפגישה, יערוך המפקד וזקנאוי מסיבת עיתונאים. כעבור כמה דקות הופיע משה דיין, מוקף קציני מטה גבוהים. הצלמים צילמו, אנשי האו"ם הצדיעו. ואילו דויד בישאעי נתקף בהלה. עורו השחום נעשה אפור חלונני, הסגירה שהיתה תקועה בין שפתיו ניטלה מעוצמת ההתרגשות. הוא הוציא את מנסקו ורשם, בערבית: "ראיתי את מוסה דיין". "אתה יודע מה זה?" הוא מסביר, "לחזור למצרים ולומר שהגנרל דיין עמד במרחק חצי מטר ממני?"

★ ★ ★

"אין תשובה..."

בתוך חדר קטן, אשר שימש עד כה כמשרד המפקד הישראלי של האזור, קיבל הקצין הקנאדי את העתונאים לראיון. מייצרי האזור פורסט, קצין הקשר של האו"ם עם היחידה הפינית של כוח החירום, ישב בכורסה בפתח הדלת הבטחון של בעל-בית מרוצה. שעה קלה לפני כן ישב כך המפקד הישראלי, לפניו בדואי השתרע על אותה כורסה קאמקאם חנא נגיב, מפקד שארם אל-שייך המצרי.

מייצרי פורסט משיב בניחותא לשאלות העתונאים. "האם הפלוגה הפינית תשב רק בשארם אל-שייך?" שואל כתב ישראלי. "הכוו העיקרי יתבסס בשארם אל-שייך. כוח משנה יחזיק בראס נצראני, משיב המייצרי.

"האם יותר לכל אניה לעבור?" שואל נציג הניוירוק טיימס. "אין לי כל הוראות על כך."

"האם יחזיק כוח האו"ם גם באי סיראז?" "לא בשלב זה."

"ומה תהיה תגובתכם במקרה שהערבים יתקפו אצרות ישראליות מהחוף הסעודי?"

"תגובתו של כל אדם אחר במקומי... אתקשר מיד עם האו"ם!"

"האם ישבו לכאן המצרים?" "יתכן שכן. בינתיים אסור להם לעבור את מחסום האו"ם באל-טור."

העתונאים שואלים את המפקד הפיני איך יסתדרו אנשיו בחום הגורא. "מה לא עושים למען שלום העולם?"

ולבסוף, שאלת השאלות, על עתיד ה"מיצרים": "מה היא מדיניות האו"ם בדבר ה"שייט החופשי?"

המייצרי החייכני מספיק את שטף דיבורו החלקלק. "אין תשובה," הוא עונה.

שתי המלים החמקניות, חסרות הודאות, היו המלים האחרונות שנחרתו בזכרון, שעה שהמטוס התרומם באויר והשאיר מאחוריו את הארץ הסלעית, המפלג לשניים את גתבי המים הכחולים של מיפרץ אילת.

כיבוש האי סיראז נשלם — תוך פחות מחצי שעה. "עכשיו אני מבין למה אתם תמיד תוכלו לנצח אותנו," מילמל חנא נגיב בהערצה. "אצלנו זה היה לוקח לפחות חצי יום ואלף סקודות לפני שהחיללים היו נוחתים ומתפרסים על החוף."

★ ★ ★

האו"ם מגיע

השעה היא עכשיו 12 בדיוק. מן הצד השני של המיפרץ מופיעות שלוש גוקדות לבנות ושתיים חומות. הן יורדות במורד פס האספלט השחור, המקשר בין שארם אל-שייך ואל-טור, ומשם ממשיך לאזור התעלה. אחד החיללים מרים קול צעקה: "האו"ם! היורשים שלנו באים!"

מיד מתפתחת ריצה כללית לעבר בנין המפקדה. כל אחד רוצה לראות את היורשים. שירת המכוניות מתקדמת במהירות לאורך המיפרץ, מטפסת על גבעה סלעית קטנה ונעצרת מול בית המפקדה. מן הסטיווואגון המבהיק יורד גבר גבוה מאד, לבוש מדי חאקי וחבוש כומתה סקוטית. על שרולו השמאלי תפור שם ארצו: קנדה.

אחריו יורדים משני הגיפיים כמה גברים לבושים מדי צמר אפורים. כולם גבוהים, כולם בלונדים, כולם אדומים, כמו יפהפיות שלא נזהרו בשעת אמבטיית-שמש. אלה הם חוליית החלוק של הפלוגה הפינית, שתיכנס לשארם אל-שייך בשש בערב. המפקד הישראלי גיגש לחובשי כובעי התכלת. הם מצדיעים, הוא מצדיע, הצלמים מצלמים, ומיד מתחילה ההעברה הרשמית. מפקד המקום מוביל את קציני האו"ם, מראה להם את המיתקנים העיקריים, את הבתים שהושארו במצב טוב. ברגע זה דומה אלוף-המשנה הישראלי לבעל-בית המציג את רכוש בפני לקוח עשיר, המעוניין לקנותו.

מאחורי לובשי המדים הבינלאומיים צועד צעיר שחום, מרכיב משקפי שמש, כשמצחיה לבנה לראשו וסרט המכרז "אומות מאוחדות" ענוד לזרועו. מצלמה פתוחה תלויה בצווארו, והוא משתדל לבלוט פחות ככל האפשר.

שאלתי אותו מי הוא. "אני סופר יונייטד פרס", השיב באנגלית, שהמבטא המצרי ניכר בה בבירור. הסתבר כי שמו דויד בישאעי, מצרי פרוטסטנטי, שנולד והתחנך בקהיר. הוא מספר ברצון רב על מה שמתרחש מן הצד השני של קו התיחום.

"עזובתי את קהיר לפני קרוב לחודש. כל הזמן הזה הייתי עם מטה האו"ם באכריסיה, כדי לכסות את סינוי הסיני, הייתי עם יחידות האו"ם שנכנסו לאל-עריש, ולמעשה נשאיתי שם מאז. שם מתגלה הכל כסדרו. הכל שקט, והתושבים גורמים הן מחילי האו"ם."

★ ★ ★

הקרב על הסואץ

דויד בישאעי גם כיסה את החזרות השבועיים המצריים עלידי ישראל. "הגעתי למחסום רפתי עם המכוניות של האו"ם וכשהגיעה שירת השבועיים מישראל, עברתי את המחסום וצילמתי אותם נכנסים לשטח המפונה". סיפר. "כמובן ששוחחתי עם כמה מהם והם ברובם אמרו שהיחס אליהם היה טוב. שלחתי את הסיפור ליונייטד פרס והם פירסמו אותו, כולל את העובדה שהיו למעלה מ-5000 שבויים בידי ישראל. אבל במצרים, לא הבליטו את הידיעות על החזרות השבועיים. מובן גם מדוע."

אתמול, מספר דויד, ישב באל-עריש, כאשר שמע כי שירת אספקה של האו"ם יורדת לאל-טור. הוא ניצל את ההזדמנות, מתוך תקווה כי יתנו לו להצטרף לפלוגה הפינית שתיכנס לשארם אל-שייך עם ערב. המייצרי הקנאדי היה גויב לב, הוא הרשה לו להצטרף ליחידת החלוק, שהגיעה לשארם אל-שייך בצהריים, בעיצומן של פעולות הפינוי של צה"ל. כך היה דויד בישאעי העתונאי המצרי הראשון שהסתובב חופשי בין יחידות צה"ל. צילם את אנשיהם בפעולה, כשהם נוהגים בסאנקים, מעמיסים חפצים ונשק על זחלים, או מסיירים במיפרץ בטרסדות. הוא גם הרבה לצלם חילות ישראליות, שי חייבו ברצון מול עדשות האו"ם.

בישאעי סיפר לי על התחלת מיבצע סיני, כפי שנראתה מן הצד השני. "הייתי בקהיר כשהעניין התחיל. ההתקפה הישראלי לא גרמה כל הפתעה או בהלה מיוחדת. אפילו אנחנו העתונאים, לא ידענו מה הם ממדיה האמיתיים. כעבור יומיים, חדרה המלחמה ישר ללב קהיר. במשך 24 שעות רצופות חגו מטוסים אנגליים וצרפתים מעל לעיר, הטילו מאות פצצות. הם פגעו בקשת כשדות התעופה אלמזה ופארוק, ולא פסחו

הפינוי באוויר: במשך היומיים האחרונים, חמח שדה התעופה של שארם אל-שייך ממטוסים, כמו שדה בינלאומי גדול. בכל מסוס יצאו חיילים, שלקחו עמם את ציודם היחידות.